

BEZPEČNOSTNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Terminologický slovník krízového riadenia

a zásady jeho používania

Úvod

Nové postavenie Slovenskej republiky v štruktúrach EÚ a NATO, ako aj zmeny bezpečnostného prostredia so sebou prinášajú potrebu novelizácie, resp. tvorby nových strategických, koncepčných a plánovacích dokumentov a následne aj úpravy právnych noriem. Tento proces bude vyžadovať implementáciu celého radu nových odborných termínov a ich správny preklad z anglického jazyka. V tejto súvislosti sa vytvára priestor aj na odstránenie disharmónie súčasne platných dokumentov a právnych noriem, ktorá je zväčša spôsobená nejednotným výkladom termínov a tým, že dodnes neexistuje oficiálny terminologický slovník v danej oblasti.

S cieľom zjednotiť výklad odborných termínov a ustáliť odbornú terminológiu sa vedeckej a odbornej verejnosti predkladá Terminologický slovník krízového riadenia, ktorý spracoval odborný kolektív spracovateľov Fakulty špeciálneho inžinierstva Žilinskej univerzity v súčinnosti s Kanceláriou Bezpečnostnej rady SR, Ministerstvom hospodárstva SR, ostatnými ministerstvami a ústrednými orgánmi štátnej správy.

1. Zásady používania terminologického slovníka

1.1. Poslanie

Terminologický slovník vytvára spracovateľom strategických, koncepčných a plánovacích dokumentov a právnych noriem, vedeckým a vzdelávacím inštitúciám podmienky na zjednotenie výkladu termínov a prekladu anglických výrazov do slovenského jazyka a podmienky na ustálenie zásad používania termínov v oblasti bezpečnosti štátu a krízového riadenia v podmienkach SR.

1.2. Obsah a rozsah

Slovník obsahuje výber kľúčových a najčastejšie používaných termínov z jednotlivých oblastí bezpečnosti štátu a krízového riadenia v strategických, koncepčných a plánovacích dokumentoch a v právnych normách s dosahom na viaceré rezorty štátnej správy. Východiskový rozsah slovníka určovala odborná medzirezortná komisia za účasti predstaviteľov vedeckých a vzdelávacích inštitúcií. Je otvoreným dokumentom a so súhlasom medzirezortnej terminologickej komisie sa môže meniť podľa potrieb a určených zásad.

Vybrané termíny sú usporiadané v abecednom poradí. Každé heslo obsahuje:

- termín alebo názov v slovenčine,
- ekvivalent v anglickom jazyku,
- definíciu termínu alebo názvu,
- výskyt termínu alebo názvu v súčasne platných dokumentoch a právnych

- normách,
- a návrhy opatrení a odporúčaní, ako s termínom nakladať v budúcnosti.

1.3. Medzirezortná terminologická komisia

V zmysle uznesenia vlády SR č. 399/1997 a v súlade s čl. 5 Rokovacieho poriadku Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky sa zriaďuje medzirezortná terminologická komisia ako odborná pracovná skupina Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky.

Je zložená z odborníkov v oblasti bezpečnosti a krízového manažmentu a z jazykovedcov.

Predsedom komisie je riaditeľ Kancelárie Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky. Vo svojej činnosti sa riadi dokumentom Pôsobnosť a úlohy medzirezortnej terminologickej komisie Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky, ktorý schvaľuje Bezpečnostná rada Slovenskej republiky.

Komisia v rámci svojej pôsobnosti najmä

- a) uplatňuje zásady na ustaľovanie, úpravu a používanie odborných termínov,
- b) podáva odborné stanoviská, vysvetlenia a správy o terminologických otázkach rezortným a mimorezortným orgánom, organizáciám, inštitúciám, právnickým osobám a fyzickým osobám,
- c) rieši otázky spojené s určovaním zásad ustaľovania, úpravy a používania odbornej terminológie v slovenskom jazyku,
- d) zabezpečuje publikovanie štandardizovaných odborných termínov,
- e) spolupracuje s odbornými jazykovednými pracoviskami, najmä s Jazykovedným ústavom Ľ. Štúra SAV ako odborným vedeckým pracoviskom s kodifikačnou pôsobnosťou v oblasti jazyka, a s inými terminologickými komisiami.

1.4. Zmeny

Zmeny v slovníku posudzuje a schvaľuje medzirezortná terminologická komisia. Požiadavky na zmeny v terminológii (zaradenie nového, úprava existujúceho alebo vyradenie nepotrebného termínu) uplatňujú predkladatelia písomne prostredníctvom Kancelárie Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky.

1.5. Publikovanie

Terminologická komisia zabezpečuje publikovanie slovníka v elektronickej podobe na webovej stránke Úradu vlády Slovenskej republiky.

1.6. Záväznosť slovníka

Slovník je pomôcka na skvalitnenie spracovateľskej, prekladateľskej, kontrolnej a vzdelávacej činnosti. Definície jednotlivých termínov majú odporúčajúci charakter v procese dosahovania harmonizácie v strategických, koncepčných a plánovacích dokumentoch a právnych normách, ako aj v praktickej činnosti krízového riadenia.

2. Terminologický slovník krízového riadenia

analýza rizika	6
bezpečnosť	6
bezpečnosť štátu	6
bezpečnostná politika	7
bezpečnostná politika štátu	7
Bezpečnostná rada SR	7
bezpečnostný systém štátu	8
civilná ochrana	8
civilné núdzové plánovanie	9
d'alsí dôležitý objekt	9
evakuácia	10
havária	10
hlavné miesto riadenia	11
hlavné miesto riadenia obrany štátu	11
hmotné rezervy	11
hospodárska mobilizácia	12
integrovaný záchranný systém	12
jednotka civilnej ochrany	12
katastrofa	13
kategorizácia územia	13
konflikt záujmov	13
kritická infraštruktúra	14
krízová ekonomika	14
krízová situácia	14
krízová situácia vojenského charakteru	15
krízová situácia nevojenského charakteru	15
krízové dopravné zabezpečenie	16
krízové finančné zabezpečenie	16
krízové plánovanie	16
krízové sociálne zabezpečenie	17
krízové stavebné a sanačné činnosti	17
krízové ubytovanie	17
krízové veterinárne zabezpečenie	18
krízové zásobovanie	18
krízové zdravotnícke zabezpečenie	18
krízový informačný systém	18
krízový jav	19

krízový plán	19
krízový manažment	19
krízový stav	20
krízový štáb	21
mier	21
mimoriadna situácia	22
mimoriadna udalosť	22
mimoriadne regulačné opatrenia	22
mimoriadny stav	23
mobilizácia	23
mobilizácia ozbrojených síl	24
mobilizačné rezervy	24
nebezpečné látky	25
nebezpečenstvo	25
núdz	25
núdzový stav	25
núdzové zásoby ropy a ropných produktov	26
objekt osobitnej dôležitosti	26
obrana	27
obrana štátu	27
obranné plánovanie	28
odberné oprávnenie	28
ohrozenie	28
ochrana	29
ochranné stavby	29
ozbrojené sily	29
ozbrojené zbory	30
pohotovostné zásoby	31
potravinová bezpečnosť štátu	32
pracovná povinnosť	32
riziko	32
ropná bezpečnosť štátu	33
sebaochrana	33
spravodajská služba	33
subjekt hospodárskej mobilizácie	33
system obrany štátu	34
štátne hmotné rezervy	34
tieseň	35
uchovanie výrobných schopností	35
ukrytie	35
varovanie	36
vecné plnenie	36
vecný prostriedok	36
verejný poriadok	37
vnútorná bezpečnosť štátu	37
vojna	37
vojnový stav	38
vonkajšia bezpečnosť štátu	39

výnimočný stav	39
vypovedanie vojny	40
vyrozumenie	41
výzva	41
záložné miesto riadenia	41
zariadenia civilnej ochrany	42
zásah	42
zraniteľnosť	42
živelná pohroma	43
životne dôležité výrobky a tovary	43
životne dôležité zdroje	43

1. Termín: analýza rizík

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: risk analysis

3. Definícia termínu:

Proces podrobnej identifikácie rizík, určovania ich zdrojov a veľkosti, skúmania ich vzájomných vzťahov a predpovedania rozsahu negatívneho vplyvu na systém v prípade vzniku krízovej situácie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Problematika analýzy rizík sa vyskytuje len v zákone č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií. Nie je tam však termín *analýza*, ale *hodnotenie*.

5. Návrh opatrení:

Definíciu používať vo všeobecnej podobe v praxi krízového riadenia.

1. Termín: bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: security

3. Definícia termínu:

Stav spoločenského, prírodného, technického, technologického systému alebo iného systému, ktorý v konkrétnych vnútorných a vonkajších podmienkach umožňuje plnenie určených funkcií a ich rozvoj v záujme človeka a spoločnosti.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu čl. 1 ods. 3 (definícia je obdobná ako navrhovaná. Bezpečnosť však nie je možné definovať ako stav, v ktorom je zachovaná bezpečnosť. Je to však viac-menej definícia bezpečnosti štátu, nie všeobecná definícia bezpečnosti, preto bolo potrebné doplniť *bezpečnosť SR*),
- v zákonoch, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi druhmi bezpečnosti (napr. bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci – zákon č. 330/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, protipožiarnou bezpečnosťou – vyhl. MV SR č. 95/2004 Z. z., č. 142/2004 Z. z., priemyselnou bezpečnosťou, personálnou bezpečnosťou, fyzickou bezpečnosťou a objektovou bezpečnosťou, administratívnou bezpečnosťou, bezpečnosťou technických prostriedkov – vyhl. NBÚ č. 325, 331, 336, 338, 339/04 Z. z.,
- Bezpečnostná stratégia SR, úvod (bezpečnosť je definovaná z pohľadu bezpečnosti SR, t. j. *bezpečnosti štátu* – v tomto návrhu je to samostatný termín).

5. Návrh opatrení:

Termín bezpečnosť ďalej používať na všeobecné označenie protipólu k nebezpečenstvu. V krízovom riadení však používať skôr konkrétnu podobu termínu s príslušným prívlastkom (bezpečnosť štátu, bezpečnosť SR, bezpečnosť systému či procesu). V pripravovaných právnych normách využívať túto definíciu v súlade s uvedeným odporúčaním.

1. Termín: bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national security

3. Definícia termínu:

Stav, ktorý umožňuje fungovanie, stabilitu a rozvoj štátu, zachováva mier, zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc, vnútorný poriadok v štáte, základné práva a slobody občanov a ochranu životov a zdravia osôb, majetku a životného prostredia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín bezpečnosť štátu nie je jednoznačne definovaný v žiadnej právnej norme. Ako sa uvádza pri termíne *bezpečnosť*, definícia, ktorá sa použila v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. je vlastne definíciou bezpečnosti štátu či SR. V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR je v § 4 ods. 1 určená úloha ozbrojených síl SR „...zaručovať obranu a bezpečnosť štátu...“. Vzhľadom na ďalšie členenie úloh ozbrojených síl je termín bezpečnosť štátu použitý nadbytočne. Termín bezpečnosť SR sa vyskytuje aj v zákone č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§ 2 písm. a) ods. 1, 2, 3 a 4), ktorý sa odvoláva na ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

5. Návrh opatrení:

V platných právnych normách upraviť definíciu termínu *bezpečnosť štátu* a odlišiť od termínu *bezpečnosť*.

1. Termín: bezpečnostná politika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: security policy

3. Definícia termínu:

Súhrn zásad a postupov využívaných na dosahovanie požadovanej miery bezpečnosti systému.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín bezpečnostná politika vo všeobecnom chápaní, tak ako je predložený, nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu používať vo všeobecných súvislostiach v krízovom riadení.

1. Termín: bezpečnostná politika štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national security policy

3. Definícia termínu:

Súhrn nástrojov a postupov na dosiahnutie základných štátnych záujmov a cieľov na úseku obrany, ochrany a vnútorného poriadku štátu a jeho občanov.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín bezpečnostná politika štátu je definovaný v Bezpečnostnej stratégii SR, v časti IV v čl. 29, v čl. 30 až 33 sú určené ciele, zásady a nástroje bezpečnostnej politiky SR.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu používať vo všeobecných súvislostiach v krízovom riadení.

1. Termín: Bezpečnostná rada SR

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security Council of SR

3. Definícia termínu:

Poradný orgán vlády, ktorý sa podieľa na vytváraní a realizácii bezpečnostného systému Slovenskej republiky, plnení medzinárodných záväzkov v oblasti bezpečnosti, vyhodnocuje bezpečnostnú situáciu v Slovenskej republike a vo svete, pripravuje pre vládu návrhy opatrení na zachovávanie bezpečnosti Slovenskej republiky, na predchádzanie krízovým situáciám, ako aj návrhy na riešenie vzniknutej krízovej situácie. V prípade znemožnenia činnosti vlády počas krízových stavov môže dočasne prevziať jej ústavné právomoci v rozsahu vymedzenom zákonom.

Na regionálnej úrovni sú vytvárané bezpečnostné rady krajov a územných obvodov. Ich predsedami sú prednostovia krajských úradov (obvodných úradov) a členmi riaditelia krajského riaditeľstva HaZZ, PZ, riaditelia ÚVS, predsedovia VÚC a prípadne aj ďalší štatutárni zástupcovia orgánov špecializovanej miestnej štátnej správy (obdobne v územnom obvode).

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- Termín Bezpečnostná rada SR je definovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu čl. 8 ods. 2 až 5,
- zákon č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru hovorí o pôsobnosti BR SR, organizácii jej činnosti, postavení jej členov a o jednotlivých výboroch, definíciu BR SR však neuvádza,
- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu uvádza BR SR ako orgán krízového riadenia, ale neuvádza jej definíciu,
- v zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR § 4 ods. 7 sa uvádza bezpečnostná rada ako riadiaci orgán počas krízovej situácie.

5. Návrh opatrení:

Navrhovaná definícia vychádza z pôvodnej definície uvedenej v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. Jej čiastočné úpravy majú za cieľ zjednodušiť ju a upraviť na používanie v krízovom riadení.

1. Termín: bezpečnostný systém štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national security system

3. Definícia termínu:

Sústava inštitúcií verejnej správy, síl a prostriedkov ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, záchranných zborov a služieb, právnických a fyzických osôb, súvisiacich právnych noriem, vzájomných väzieb a vzťahov, ktorých prostredníctvom sa zaručuje bezpečnosť štátu, jeho občanov, materiálnych hodnôt a životného prostredia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- termín bezpečnostný systém štátu (resp. SR) sa uvádza v zákone č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§ 2 písm. a), nie je však konkrétne definovaný,
- definícia bezpečnostného systému SR sa uvádza v Konceptii bezpečnostného systému SR, ktorú schválilo uznesenie vlády SR č. 1098/2002, je obdobná ako navrhovaná definícia,
- Bezpečnostná stratégia SR, článok 71, 72 a 73 (definícia je jednoduchšia, účelovo vytvorená pre tento dokument, je tu tiež uvedené poslanie a pôsobnosť bezpečnostného systému SR).

5. Návrh opatrení:

Termín *bezpečnostný systém SR* doplniť do ústavného zákona č. 227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

1. Termín: civilná ochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: civil protection

3. Definícia termínu:

Súhrn systémových opatrení, činností, postupov a prostriedkov uplatňovaných kompetentnými orgánmi, organizáciami, zložkami a obyvateľstvom, ktorých cieľom je prevencia, ochrana a minimalizovanie negatívnych vplyvov možných krízových situácií na zdravie a životy ľudí, na zvieratá, majetok a životné podmienky.

Táto definícia vychádza z vymedzenia termínu „ochrana“.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a k nemu vydaných vykonávacích predpisov, § 2 ods. 1 a 2.
- v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme;
- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu.

5. Návrh opatrení :

- Spresniť definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v § 2 ods. 1 a 2, v duchu predloženého návrhu.

1. Termín: civilné núdzové plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: civil emergency planning

3. Definícia termínu:

Systém komplexného zabezpečenia zdrojov, síl a prostriedkov nevyhnutných na zvládnutie nevojenských krízových javov a civilnú podporu ozbrojených síl a vojenských operácií (v súlade s čl. 5 Washingtonskej zmluvy i mimo tohto rámca). Zabezpečuje prípravu a koordináciu opatrení uskutočňovaných orgánmi verejnej moci na zaistenie vnútorného poriadku v štáte, ochrany obyvateľstva, hospodárstva štátu a trvalej funkčnosti štátnej správy a územnej samosprávy počas krízovej situácie.

Základné ciele civilného núdzového plánovania (národného i v rámci NATO):

- udržanie funkčnosti štátnej správy a územnej samosprávy počas krízových situácií vrátane vojny a zabezpečenie jej obnovy po narušení,
- zaistenie prijateľnej úrovne sociálneho a ekonomického života počas krízových situácií vrátane vojny,
- podpora a ochrana života, zdravia a majetku obyvateľov počas krízových situácií vrátane

vojny,

- spolupráca s ozbrojenými silami a ich podpora v mieri i počas krízových situácií vrátane vojny (najmä poskytovanie expertov),
- podpora opatrení NATO na prevenciu i zvládnutie krízových situácií,
- vykonávanie poradenstva pre NATO na úseku civilnej podpory humanitárnych i vojenských operácií.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2 písm. d) (definovanie termínu nie je výstižné a nekorešponduje s dostupnými zdrojmi z EÚ a NATO).

5. Návrh opatrení:

- Rozšíriť vymedzenie termínu v zákone č. 387/2002 Z. z. v duchu návrhu.

1. Termín: ďalší dôležitý objekt

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: important assets

3. Definícia termínu:

Objekt kritickej infraštruktúry určený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by obmedzilo činnosť ozbrojených síl alebo chod hospodárstva Slovenskej republiky, alebo by bezprostredne ohrozilo životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie a ktorý podlieha spôsobu obrany a ochrany schválenému vládou SR.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MO SR č. 353/2004 Z. z. o kritériách na zaradovanie objektov obrannej infraštruktúry.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v § 27 Objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty v čl. 2 upraviť definíciu termínu *ďalší dôležitý objekt*.

1. Termín: evakuácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: evacuation

3. Definícia termínu:

Komplex činností a opatrení, ktorý obsahuje prípravu a odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne materiálnych hodnôt z územia či objektu ohrozeného v dôsledku vzniku alebo trvania krízovej situácie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 12,
- vo vyhláške MV SR č. 75/1996 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov, § 2 a 3, bez definovania.

5. Návrh opatrení:

- Upraviť znenie definície v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 12, podľa návrhu.
- Doplniť definíciu termínu aj do vyhlášky MV SR č. 75/1996 Z. z. o zabezpečovaní

evakuácie v znení neskorších predpisov.

1. Termín: havária

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: accident

3. Definícia termínu:

Mimoriadna udalosť spôsobená prevádzkou technických a technologických zariadení a stavieb v dôsledku narušenia prevádzkového procesu a následného úniku nebezpečných látok do okolia a vznik iných ničivých faktorov, ktoré majú negatívny vplyv na životy a zdravie ľudí, na majetok, zvieratá a životné prostredie.

4. Výskyt v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3 ods. 2 písm. b) ako „havária“, v obsahu termínu nie je presne vyjadrená podstata termínu havária,
- vyskytuje sa aj v zákonoch z oblasti havarijného plánovania a bezpečnosti a ochrany pri práci (zákon č. 261/2002 Z. z. a č. 330/96 Z. z.).

5. Návrh opatrení:

- V zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov upraviť definíciu termínu *havária*.

1. Názov : hlavné miesto riadenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: leading point of management, headquarters of management

3. Definícia termínu:

Pracovisko krízového riadenia vybavené nevyhnutnými technickými prostriedkami, vybudované pre predurčené orgány štátnej správy na riešenie krízových situácií.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- vyhláška MV SR č. 201/2002 Z. z. o zabezpečovaní jednotiek civilnej ochrany a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác.

5. Návrh opatrení:

- definíciu termínu používať iba v prípade jeho najvšeobecnejšieho vymedzenia, vo vzťahu k termínu *hlavné miesto riadenia obrany štátu*,
- pojem by mal byť uvedený v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. alebo v zákonoch č. 319/2002 Z. z. a č. 387/2002 Z. z.

1. Termín: hlavné miesto riadenia obrany štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: headquarters of national defence management

3. Definícia termínu:

Pracovisko, na ktorom je vytvorený systém zariadení a technických prostriedkov zabezpečujúcich v čase vojny alebo vojnového stavu činnosť vlády SR, prezidenta SR a Bezpečnostnej rady SR pri riadení obrany štátu.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách: Termín nie je nikde definovaný.

- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR v § 2 ods. 4 konštatuje sa, kedy, za akých podmienok, s akým cieľom a pre koho sa vytvára hlavné miesto riadenia obrany štátu;
- v Doktríne OS SR sa opäť konštatuje, že v čase vojny a vojnového stavu sa na zabezpečenie obrany štátu vytvára hlavné miesto riadenia obrany určené pre predsedu

vlády SR, prezidenta SR, podpredsedu BR SR a jej členov.

5. Návrh opatrení:

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu zaradiť do čl. 1 medzi základné ustanovenia odsek (4a) s definíciou hlavného miesta riadenia obrany štátu.

Zvážiť zaradenie definície hlavného miesta riadenia obrany štátu do zákona č. 319/2002 Z. z. v § 2 na koniec ods. 4, prípadne vytvoriť nový odsek.

V zákone č. 110/2004 Z. z. o fungovaní BR SR v čase mieru, prípadne v ďalších právnych normách krízového riadenia zaradiť časť, v ktorej by sa určila povinnosť a zodpovednosť za prípravu a vybudovanie hlavného miesta riadenia obrany štátu.

Termín: hmotné rezervy

Ekvivalent v anglickom jazyku: material reserves

Definícia termínu:

Vybrané základné suroviny, materiály, výrobky vo vlastníctve štátu, právnických osôb alebo fyzických osôb a nehnuteľnosti na ich skladovanie a ochraňovanie, ktoré spravuje štát a ktoré sú určené na ochranu ekonomiky, na potreby ozbrojených síl a na dočasné riešenie následkov krízových situácií.

Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

Návrh opatrení:

V zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť termín *mimoriadna situácia* termínom *krízová situácia* a doplniť zmienku o *núdzových zásobách ropy*.

1. Termín: hospodárska mobilizácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: economic mobilization

3. Definícia termínu:

Súhrn hospodárskych, organizačných a iných opatrení pripravovaných v mieri ako súčasť príprav štátu na obranu a riešenie krízových situácií, ktorými sa vytvárajú predpoklady na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných súčastí verejnej správy.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MH SR č. 98/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- vyhláška MH SR č. 119/2003 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.

5. Návrh opatrení:

Definíciu hospodárskej mobilizácie doplniť do zákona č. 414/2002 Z. z. a do zákona č. 319/2002 Z. z.

- 1. Termín: integrovaný záchranný systém**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: integrated rescue systém**
- 3. Definícia termínu:**

Súhrn opatrení určený na rýchle vyrozumenie, aktivovanie a efektívne využívanie a koordináciu síl a prostriedkov záchranných zložiek (základných a ostatných zložiek IZS) pri poskytovaní nevyhnutnej pomoci osobám v tiesni, na ochranu majetku a životného prostredia ohrozeného v dôsledku krízovej situácie.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v § 2 (iba uvedenie organizácie).
- 5. Návrh opatrení:**

Definovať termín v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme podľa predloženého návrhu.
Zvážiť jeho definovanie v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

- 1. Termín: jednotka civilnej ochrany**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: unit of civil protection**
- 3. Definícia termínu:**

Odborne pripravená a materiálne vybavená organizovaná skupina osôb určená na plnenie úloh civilnej ochrany obyvateľstva, člení sa na riadiaci orgán (štáb) a odborné jednotky.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - vo vyhláske MV SR č. 201/2002 Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác v § 2 sa uvádza iba klasifikácia jednotiek CO,
  - v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v § 3 ods. 18 sa uvádza definícia.
- 5. Návrh opatrení:**

Zaradiť definíciu termínu podľa návrhu vo vyhláske MV SR č. 201/2002 Z. z..
Upraviť definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. podľa návrhu.

- 1. Termín: katastrofa**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: disaster, catastrophe**
- 3. Definícia termínu:**

Mimoriadna udalosť veľkého rozsahu vznikajúca v dôsledku kumulácie ničivých faktorov živej pohromy alebo havárie, ktorá má závažné priame následky na obyvateľov, materiálne hodnoty, životné prostredie, prípadne aj na fungovanie verejnej správy.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v § 3 ods. 2 písm. c).
- 5. Návrh opatrení:**

Spresniť definíciu podľa návrhu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

- 1. Termín: kategorizácia územia**

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: categorisation of territory

3. Definícia termínu:

Proces začleňovania územných celkov do skupín charakterizovaných porovnateľným stupňom ohrozenia s možnosťou vzniku krízových situácií a následného určovania diferencovaného rozsahu plánovaných preventívnych opatrení na ochranu obyvateľov a majetku.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v § 2 ods. 16.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov upraviť definíciu podľa predloženého návrhu.

1. Termín: konflikt záujmov

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: conflict of priorities

3. Definícia termínu:

Vzťah vznikajúci ako dôsledok presadzovania záujmov (cieľov) jedného subjektu na úkor záujmov (cieľov) druhých subjektov. Ide o stav, ktorý môže destabilizovať rovnováhu a súčasný spôsob existencie systému. Má politický, právny, etický a ekonomický rozmer.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákonoch a vyhláškach z oblasti krízového riadenia sa termín *konflikt záujmov* neuvádza.

5. Návrh opatrení:

Definíciu termínu používať v prípadoch potreby najvšeobecnejšieho vymedzenia tohto typu sociálnych konfliktov.

1. Termín: kritická infraštruktúra

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: critical infrastructure

3. Definícia termínu:

Najmä objekty osobitnej dôležitosti, ďalšie dôležité objekty, vybrané informačné a komunikačné prostriedky, zariadenia na výrobu a zásobovanie vodou, elektrickou energiou, ropou a zemným plynom a ďalšie časti majetku štátu a podnikateľských právnických a fyzických osôb určené vládou SR alebo iným kompetentným orgánom štátnej správy, ktoré sú nevyhnutné na zvládnutie krízových situácií, ochranu obyvateľstva a majetku, na zaistenie minimálneho chodu ekonomiky a správy štátu, ako aj jeho vonkajšej a vnútornej bezpečnosti a ktoré treba špeciálne ochraňovať. Sú to zariadenia, služby a informačné systémy životne dôležité pre obyvateľov a riadenie štátu, ktorých nefunkčnosť alebo zničenie môže ohroziť bezpečnostné záujmy štátu.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- nevyskytuje sa v platných právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky základný termín *kritická infraštruktúra* a v § 27 objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty nahradiť text „...obrannej infraštruktúry...“ textom „...kritickej infraštruktúry...“.

Vo vyhláške MO SR č. 353/2004 Z. z. o kritériách na zaradovanie objektov obrannej infraštruktúry nahradiť v názve a v celom texte termín *obranná infraštruktúra* termínom

kritická infraštruktúra.

Určiť, akým spôsobom sa uskutoční zaradenie objektov do kritickej infraštruktúry a oznámenie o ich zaradení.

1. Termín: krízová ekonomika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis economy

3. Definícia termínu:

System určený na riadenie a fungovanie ekonomiky v krízových situáciách, ktorý používa vopred pripravené nástroje a metódy krízového riadenia na zabezpečenie nevyhnutných zdrojov na prežitie obyvateľov a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných súčastí verejnej správy.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Nevyskytuje sa v platných právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť doplnenie definície do zákonov č. 414/2002 Z. z., č. 319/2002 Z. z., prípadne č. 387/2002 Z. z.

1. Termín: krízová situácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis situation

3. Definícia termínu:

Časovo a priestorovo vymedzený alebo ohraničený priebeh javov a procesov po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, ktoré ohrozujú životy ľudí, životné prostredie, ekonomiku, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže sa narušiť fungovanie inštitúcií verejnej moci.

Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1 ods. 4 (definícia je účelovo vytvorená pre potreby tohto zákona). Krízová situácia nie je definovaná z vecného pohľadu, ale ako časové obdobie, počas ktorého je narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu vyhlásiť adekvátny krízový stav ako nástroj krízového riadenia;
- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu § 2 písm. a) (definícia je obdobná, ako v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z.). Okrem výnimočného a núdzového stavu podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. je možné aj vyhlásenie mimoriadnej situácie v súlade so zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Mimoriadna situácia by však bolo vhodné zo systémového pohľadu nahradiť termínom *mimoriadny stav* – pozri popis tohto termínu;
- Bezpečnostná stratégia SR časť IV. ods. 31 (krízová situácia tu nie je definovaná, len sa uvádza ako platný termín).

5. Návrh opatrení:

Termín krízová situácia ďalej používať na označenie všetkých krízových javov v spoločnosti, ktoré sa začínajú *mimoriadnou udalosťou* v zmysle zákona č. 42/1994 Z. z.

a končia sa *vojnou* podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. Doplniť ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o *mimoriadny stav* a stanoviť preň podmienky obdobné ostatným krízovým stavom.

V platných právnych normách upraviť jeho definíciu.

1. Termín: krízová situácia vojenského charakteru

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: military crisis situation

3. Definícia termínu:

Špecifická krízová situácia, ktorá vzniká v dôsledku hrozby použitia alebo použitím vojenskej sily.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín „krízová situácia vojenského charakteru“ sa v platných normách nevyskytuje, používa sa termín krízová situácia v súvislosti s časom vojny, vojnového stavu a pod.:

- ústavný zákon č.227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu čl. 1 ods. 4;
- Bezpečnostná stratégia SR, časť IV. ods. 31 (krízová situácia tu nie je definovaná, len sa uvádza ako platný termín).

Počas vojny a vojnového stavu sa však môžu vyskytnúť aj iné typy krízových situácií.

5. Návrh opatrení:

Termín krízová situácia vojenského charakteru neodráža vo svete zaužívané členenie krízových situácií podľa charakteru zdroja kríz, ich priebehu či subjektu riešenia. Používa sa iba vo vojenskom prostredí. Navrhujeme používať ho iba v súvislosti s uvedenými zákonmi. V platných právnych normách upraviť jeho definíciu. Zvážiť nevyhnutnosť používania uvedeného termínu.

1. Termín: krízová situácia nevojenského charakteru

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: non-military crisis situation

3. Definícia termínu:

Všetky typy krízových situácií, ktoré sú spôsobené vplyvom prírodných katastrof, technických a technologických havárií, ako aj pôsobením sociálnych síl bez použitia vojenskej sily.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu § 2 písm. a) (definícia je obdobná ako v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu),
- Bezpečnostná stratégia SR časť IV. ods. 31

5. Návrh opatrení:

Termín krízová situácia nevojenského charakteru ďalej používať iba v súvislosti s uvedenými zákonmi. V platných právnych normách upraviť jeho definíciu. Zvážiť nevyhnutnosť používania uvedeného termínu.

1. Termín: krízové dopravné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis carriage service

3. Definícia termínu:

Súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení verejnej správy na vytvorenie podmienok na prepravu osôb, zvierat a nákladov dopravnými prostriedkami v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení ďalších predpisov, § 3 uvádza základný termín dopravné zabezpečenie.

1. Termín: krízové finančné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis financing

3. Definícia termínu:

Súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení s dôrazom na vytvorenie zásad finančných vzťahov, na získanie finančných prostriedkov a hospodárenie s nimi v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov, § 3 uvádza základný termín *finančné zabezpečenie*.

1. Termín: krízové plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crissis planning

3. Definícia termínu:

Súbor činností, ktoré vykonávajú orgány verejnej správy, podnikateľské právnické, fyzické a iné osoby na základe analýzy a hodnotenia rizika s cieľom pripraviť opatrenia, nástroje a vytvoriť zdroje na prevenciu, riešenie a odstraňovanie následkov krízových situácií.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Definícia tohto termínu sa vyskytuje v § 3 písm. a) zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.

5. Návrh opatrení:

Mohol by byť zaradený do zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.

1. Termín: krízové sociálne zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis social service

3. Definícia termínu:

Súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na poskytovanie sociálnej pomoci obyvateľom odkázaným na sociálnu pomoc v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

Návrh opatrení:

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do termínu *sociálne zabezpečenie* v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 1. Termín: krízové stavebné a sanačné činnosti**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis recovering operations and reconstruction**
- 3. Definícia termínu:**

Súhrnom organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na zabezpečenie obnovy železničných dráh, pozemných komunikácií a ďalších dopravných objektov, energetických, výrobných alebo rozvodných zariadení alebo iných objektov, vykonávané určenými subjektmi hospodárskej mobilizácie v príprave na riešenie krízových situácií, počas ich riešenia a pri ich uvádzaní do pôvodného stavu.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 5. Návrh opatrení:**

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do termínu *stavebné a sanačné činnosti* v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 1. Termín: krízové ubytovanie**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: emergency quarters**
- 3. Definícia termínu:**

System organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení a prostriedkov určených na zabezpečenie dočasného bývania osôb ohrozených alebo postihnutých následkami krízovej situácie.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

- 5. Návrh opatrení:**

V zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zmeniť v § 3 definíciu núdzového ubytovania a v § 3b ods. 2 nahradiť mimoriadnu situáciu termínom *mimoriadny stav*.

- 1. Termín: krízové veterinárne zabezpečenie**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis veterinary service**
- 3. Definícia termínu:**

súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych preventívnych a protiepidemických opatrení uskutočňovaných na ochranu zvierat v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 5. Návrh opatrení:**

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do termínu *veterinárne zabezpečenie* v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 1. Termín: krízové zásobovanie**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis supply**
- 3. Definícia termínu:**

Krízové zásobovanie je systém organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na zásobovanie obyvateľstva životne dôležitými výrobkami alebo životne dôležitými tovarmi, pitnou vodou a dodávkami energetických médií počas krízovej situácie s využitím mimoriadnych regulačných opatrení na zásobovanie obyvateľstva, núdzového zásobovania a štátnych hmotných rezerv.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
Tento termín sa nevyskytuje v platných právnych normách.

- 5. Návrh opatrení:**

Zvážiť doplnenie definície do zákona č. 414/2002 Z. z., prípadne do zákona č. 387/2002 Z. z.

V zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v § 3 písm. b) ods. 2 nahradiť termín *mimoriadna situácia* termínom *mimoriadny stav*.

- 1. Termín: krízové zdravotnícke zabezpečenie**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis health (medical) service**
- 3. Definícia termínu:**

Súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych zdravotníckych, hygienických a protiepidemiologických opatrení na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti obyvateľov, ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

- 5. Návrh opatrení:**

Upraviť v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov v § 3 základný termín na krízové zdravotnícke zabezpečenie.

- 1. Termín: krízový informačný systém**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis information system**
- 3. Definícia termínu:**

Súbor technických prostriedkov, programových nástrojov, údajov, dát a opatrení vrátane personálneho zabezpečenia určený na podporu rozhodovacieho procesu a komunikáciu krízového manažmentu a na monitorovanie krízových činiteľov, vyznamenanie a varovanie obyvateľstva a právnických osôb.

- 4. Výskyt termínu v platných právnych normách:**
- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 13.

- 5. Návrh opatrení:**

Vypracovať právnu normu o vytváraní a organizácii krízového informačného systému, ktorá by stanovila aj zásady vzájomnej spolupráce medzi doposiaľ autonómnymi informačnými systémami v HM, CO, IZS a ďalšími.

1. Termín: krízový jav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis event

3. Definícia termínu:

Skutočnosť, ktorá narušila alebo znemožnila fungovanie, existenciu alebo rozvoj procesov alebo systémov.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

V platných právnych normách sa nevyskytuje.

5. Návrh opatrení:

Používať na všeobecné pomenovanie všetkých príčin vzniku krízových situácií v praxi krízového riadenia bez rozlíšenia ich charakteru, obsahu a rozsahu.

1. Termín: krízový plán

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis plan

3. Definícia termínu:

Súbor jednotných a špecifických dokumentov, údajov, opatrení a príloh určený na riešenie krízových a mimoriadnych situácií v štátnej správe, v miestnej samospráve, u právnických a fyzických osôb a v ďalších subjektoch spracovávaný na základe ich úloh v systéme krízového riadenia alebo ako reakcia na analýzu a hodnotenie ich vnútorných a vonkajších rizík a ohrození.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MH SR č. 119/2003 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.

5. Návrh opatrení:

Krízový plán by mal byť základným dokumentom krízového riadenia na všetkých organizačných úrovniach verejnej správy, podnikateľských právnických a fyzických osôb a ďalších organizácií. Mal by obsahovať jednotné dokumenty, údaje, opatrenia a prílohy, ale tiež špecifické súčasti podľa charakteru, úloh a konkrétnych rizík a ohrození pôsobiacich na subjekt.

Zvážiť zavedenie termínu pri novelizácii právnych predpisov a noriem krízového riadenia.

1. Termín: krízový manažment

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis management

3. Definícia termínu:

Súhrn činností vecne príslušných inštitúcií určených na analýzu bezpečnostných rizík a ohrození, na monitorovanie rizikových činiteľov, na prevenciu vzniku krízových situácií a na plánovanie, organizovanie, uskutočňovanie a kontrolu činností určených na vytváranie podmienok na riešenie a na samotné riešenie krízových situácií. Na vysvetlenie termínu krízový manažment v nižších právnych normách je možné využiť podrobnejšie definície:

Krízový manažment je interdisciplinárnym vedným odborom, ktorý sa zaoberá riadením ako cieľavedomou činnosťou ľudí, a jeho poslaním je vytvoriť metodológiu riadenia s dôrazom na dosiahnutie efektívnosti tejto činnosti vo vzťahu k vytýčenému cieľu, t. j. ochrane ľudského spoločenstva a materiálových hodnôt pred účinkami kríz a počas ich prekonávania. Zároveň je to druh činnosti alebo sústava aktivít, ktorými manažéri

dosahujú uvedený cieľ. Má koordinačný charakter, zjednocuje a usmerňuje ľudí rôznych profesií. V neposlednom rade je krízový manažment riadiacou činnosťou ľudí, ktorí plnia manažérske funkcie v špecifickom prostredí odlišnom od bežného administratívno-správneho a výrobného prostredia. Je to umenie vedieť riešiť konkrétne krízové javy a voliť zodpovedajúce prístupy v konkrétnych podmienkach a prostredí.

Termín krízový manažment treba definovať z troch základných pohľadov:

z funkčného pohľadu je to špecifická činnosť manažmentu riadiaceho subjektu alebo riadenej sústavy zameraná na riešenie vzniknutej krízovej situácie s použitím špecifických princípov, metód a postupov s cieľom prekonať jej negatívne následky a obnoviť fungovanie daného systému;

z inštitucionálneho pohľadu je to sústava inštitúcií (pracovníkov) zaoberajúcich sa analýzou možnosti vzniku kríz v danom systéme, ich príčin a možných následkov a hľadaním opatrení a nástrojov na prevenciu a na eliminovanie negatívnych dôsledkov v prípade ich vzniku;

z teoretického pohľadu je to logicky usporiadaný súbor poznatkov o možných krízach, ich príčinách a dôsledkoch na úrovni zaistenia bezpečnosti štátu, spoločnosti ako celku, hospodárskej činnosti a majetku, o princípoch, možných metódach a opatreniach na ich riešenie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín krízový manažment nie je definovaný v žiadnom zákone.

5. Návrh opatrení:

Termín krízový manažment ďalej používať na označenie všetkých inštitucionálnych zložiek krízového riadenia na riadiacej aj výkonnej úrovni, ktoré sú vytvorené v súlade so zákonom č. 387/2002 Z. z. i so zákonom č. 319/2002 Z. z.

V platných právnych normách doplniť jeho definíciu.

1. Termín: krízový stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state of crisis

3. Definícia termínu:

Právny stav vyhlásený kompetentným orgánom verejnej správy na určitom území na riešenie krízovej situácie v priamej závislosti od jej charakteru a rozsahu (vojna, vojnový stav, výnimočný stav, núdzový stav). Je spojený so zlyhaním všeobecne platných postupov, nástrojov a mechanizmov riadenia a s potrebou aplikovania zásad krízového riadenia vrátane dočasného obmedzenia základných práv a slobôd.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

V platných právnych normách sa nevyskytuje.

5. Návrh opatrení:

V praxi krízového riadenia používať na všeobecné označenie núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu a vojny, ako aj navrhovaného mimoriadneho stavu. Doplniť do ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

1. **Termín: krízový štáb**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: crisis staff**
3. **Definícia termínu:**

Výkonný prvok krízového riadenia vytvorený štatutárnym zástupcom orgánu verejnej moci alebo právnickej osoby z rozhodujúcich vedúcich zamestnancov, pracovníkov krízového manažmentu a prípadne ďalších prizvaných odborníkov na analýzu rizík, prevenciu vzniku krízových situácií a na ich riešenie a administratívno-technické podmienky a prostriedky vytvorené na jeho činnosť.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- v zákone č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu § 2 písm. c) je obsahovo podobná definícia ako navrhovaná. V § 4 ods. 2 sa vláde SR ukladá zriadiť Ústredný krízový štáb na celoštátnu koordináciu riešenia nevojenských krízových situácií, v § 5, § 7, § 8, § 9 a § 10 je určená povinnosť vytvoriť krízový štáb aj jednotlivým ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy, Národnej banke Slovenska a orgánom miestnej štátnej správy a samosprávy;
- termín krízový štáb sa používa aj v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR, § 3 ods. 3.

5. **Návrh opatrení:**

Navrhovanú definíciu používať v krízovom riadení v navrhovanej všeobecnej podobe. V jednotlivých právnych normách ju možno upresniť.

1. **Termín: mier**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: peace**
3. **Definícia termínu:**

Stav spoločnosti, keď sa protirečenia, spory a konflikty, ktoré existujú alebo vznikajú v dôsledku rozdielnosti záujmov jednotlivých politických subjektov, riešia bez použitia ozbrojeného násillia.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v § 2 ods. 1 (mier je spomenutý ako cieľový stav obrany štátu), pričom sa nevymedzuje, o aký stav spoločnosti ide;
- v zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v § 2 ods. 1 (zachovanie mieru je dôvodom vytvárania ozbrojených síl) a v ods. 2 (pri charakteristike personálneho zloženia ozbrojených síl v mieri) daný stav sa opäť nevymedzuje, predpokladá sa jeho všeobecná znalosť a akceptácia jeho obsahu;
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu, núdzového stavu v čl. 2 ods. 5 mier ohraničuje obdobie vojny;
- v Bezpečnostnej stratégii SR, časť II. pri vymedzení životných záujmov SR (zachovanie mieru a stability v strednej Európe). Iba z kontextu sa dá predpokladať, o aký stav spoločnosti ide;
- v Doktríne ozbrojených síl SR sa mier definuje správne, i keď je použitá čiastočne odlišná terminológia, jeho definícia je však neorganicky vsadená do časti Rozhodovanie o použití ozbrojených síl podľa účelu a spôsobu použitia.

5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť vymedzenie termínu v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 1 Základné

ustanovenia, prípadne jeho zakomponovanie do ďalších právnych noriem týkajúcich sa bezpečnosti SR a konkrétne obrany.

Zvážiť vyčlenenie definícií základných termínov v Doktríne ozbrojených síl SR do osobitnej časti, najlepšie do úvodu, prípadne skompletizovať Prílohu 2, Slovník použitých termínov a definícií.

1. Názov : mimoriadna situácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : extraordinary and crisis situation

3. Definícia termínu:

Časovo a priestorovo determinované ohrozenie života, zdravia, majetku a životného prostredia, hospodárstva štátu, ako aj orgánov verejnej správy vyvolané pôsobením negatívnych následkov mimoriadnych udalostí, ktoré si vyžaduje použitie postupov, nástrojov, zdrojov a síl a prostriedkov krízového riadenia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu § 2 písm. a);
- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 1.

Mimoriadna situácia nie je „stav“, ktorý vzniká v dôsledku mimoriadnej udalosti, ale časový úsek či obdobie, počas ktorého trvajú mimoriadne podmienky v danom priestore.

5. Návrh opatrení:

Spresniť definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa návrhu.

1. Názov : mimoriadna udalosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : emergency event

3. Definícia termínu:

Závažná, časovo ťažko predvídateľná a priestorovo ohraničená príhoda spôsobená vplyvom živej pohromy, technickej alebo technologickej havárie, prevádzkovej poruchy, prípadne úmyselného konania človeka, ktorá vyvolala narušenie stability systému alebo prebiehajúcich dejov a činností, ohrozuje životy a zdravie osôb, hmotné a kultúrne statky či životné prostredie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 2.

5. Návrh opatrení :

Spresniť definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov v duchu návrhu.

1. Termín: mimoriadne regulačné opatrenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: extraordinary regulations

3. Definícia termínu:

Systém opatrení, ktorými sa môže počas vyhláseného krízového stavu uskutočňovať regulácia predaja životne dôležitých výrobkov alebo tovarov; mimoriadnymi regulačnými opatreniami môžu byť napr. cenová stabilita výrobkov alebo tovarov, predaj obmedzeného množstva výrobkov alebo tovarov v sieti obchodných predajní na nákupné

preukazy, predaj výrobkov alebo tovarov na prídely na prídely lístky a ďalšie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Termín: mimoriadny stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state of emergency

3. Definícia termínu:

Právny stav vyhlásený príslušným orgánom miestnej štátnej správy, prípadne samosprávy na nevyhnutne dlhý čas na riešenie následkov mimoriadnej situácie, v ktorých rámci je možné v nevyhnutnom rozsahu obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti občanom na postihnutom území alebo na bezprostredne ohrozenom území.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín mimoriadny stav nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu doplniť ako systémové opatrenie do platných právnych noriem na úseku krízového riadenia.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. – ako piaty krízový stav vrátane obmedzenia základných práv a slobôd a uloženia povinnosti občanom na postihnutom území, alebo bezprostredne ohrozenom území.

V zákone č. 42/1994 Z. z. – ako právny nástroj na riešenie mimoriadnych situácií (teda krízových situácií) vyvolaných mimoriadnymi udalosťami (krízovými javmi), počas ktorých sú ohrozené životy, zdravie a majetok obyvateľov a životné prostredie.

1. Termín: mobilizácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: mobilization

3. Definícia termínu:

Súbor pripravených činností a opatrení, ktorými sa kompetentné subjekty aktivizujú na riešenie krízovej situácie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Tento termín sa používa s rôznymi prívlastkami, napr. ako mobilizácia ozbrojených síl v zákone č. 351/1997 Z. z. branný zákon, v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR, v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR, alebo ako hospodárska mobilizácia v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a tiež mobilizačné rezervy v zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Definíciu používať vo všeobecnej podobe v praxi krízového riadenia.

1. Termín: mobilizácia ozbrojených síl

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: mobilization of armed forces

3. Definícia termínu:

Hromadné povolávanie vojakov v zálohe, vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol jej výkon prerušený, a odvedencov na výkon mimoriadnej služby, nariadenie mimoriadnej služby profesionálnym vojakom, vojakom prípravnej služby a vojakom povinnej vojenskej služby a poskytnutie vecných prostriedkov právnickými a fyzickými osobami na jej zabezpečenie.

Mobilizáciu môže nariadiť prezident SR na návrh vlády SR.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Mobilizácia ozbrojených síl je definovaná vo viacerých postupne prijímaných zákonoch, pričom sa čiastočne vyvíja obsahová i formálna stránka termínu:

- v zákone č. 351/1997 Z. z. branný zákon, v § 36 je veľmi stručné vymedzenie mobilizácie ozbrojených síl ako hromadné povolávanie vojakov v zálohe na výkon mimoriadnej služby a rozdelenie na všeobecnú a čiastočnú mobilizáciu ozbrojených síl;
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v čl. 1 ods. 7 sú stanovené kompetencie prezidenta a vlády SR pri nariadení mobilizácie, v ods. 8 je mobilizácia rozčlenená na povolanie na výkon mimoriadnej služby tých, ktorí sú mimo vojenskej služby, nariadenie mimoriadnej služby tým, ktorí sú na vojenskej službe, a na poskytnutie vecných prostriedkov;
- v zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR v § 10 v ods. 1 je mobilizácia ozbrojených síl komplexne definovaná a v nasledujúcich článkoch a odstavcoch sa špecifikuje jej obsah, formy a povinnosti s ňou späté;
- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR sú v § 7 určené kompetencie ministerstva na úseku obrany štátu: „riadi, koordinuje a kontroluje prípravu a priebeh mobilizácie ozbrojených síl“.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť používanie jednotnej definície mobilizácie ozbrojených síl v uvedených zákonoch so sústredením sa na hlavné opatrenia. Upresniť otázku poskytnutia vecných prostriedkov právnickými a fyzickými osobami na jej zabezpečenie.

1. Termín: mobilizačné rezervy

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: mobilisation reserves

3. Definícia termínu:

Vybrané základné suroviny, materiály, stroje, výrobky, náradie, dokumentácia a nehnuteľnosti na ich zabezpečenie vo vlastníctve štátu a spravované štátom, vytvárané na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie, ktoré sú určené na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva, na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených zborov, ekonomiky a iných zložiek počas krízovej situácie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť termín *mimoriadna situácia* termínom *krízová situácia* a upraviť

znenie textu podľa návrhu.

1. Termín: nebezpečné látky

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: dangerous substances, hazardous material

3. Definícia termínu:

Prírodné alebo syntetické látky, ktoré môžu pôsobením svojich chemických, fyzikálnych, toxikologických alebo biologických vlastností samostatne alebo v kombinácii spôsobiť (v prípade straty kontroly nad chemickým procesom, pri nesprávnej manipulácii alebo pri vysokej koncentrácii) ohrozenie zdravia a života ľudí, majetku a životného prostredia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 3.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu definovania termínu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Termín: nebezpečenstvo

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: danger

3. Definícia termínu:

Latentná vlastnosť daného systému alebo jeho komponentov spôsobovať neočakávané negatívne javy, ktoré narušujú bezpečnosť, ohrozujú stabilitu a fungovanie príslušného systému, prípadne aj jeho okolia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a písm. b) – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci;

- termín *nebezpečenstvo* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie je odlišné od navrhovanej definície – opisuje skôr stav vznikajúci v dôsledku rizika, prípadne ohrozenia.

5. Návrh opatrení:

Používať v praxi krízového riadenia, prípadne uviesť vo vhodnej právnej norme.

1. Termín: núdza

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : emergency

3. Definícia termínu:

Situácia na území celého štátu alebo niektorého regiónu, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie ľudí, majetok, životné prostredie, vnútorná bezpečnosť a poriadok a ďalšie hodnoty spoločnosti v dôsledku negatívneho pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí. Prejavuje sa ako jav, ktorý si vyžaduje poskytovanie cudzej pomoci a zabezpečenie základných životných potrieb štátom.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov ako *stav núdze* v § 3 ods. 5.

5. Návrh opatrení:

Doplniť jeho definíciu v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme

(hovorí sa v ňom iba o tiesni);

Spresniť znenie definície v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Termín: núdzový stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state of emergency

3. Definícia termínu:

Súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas podľa závažnosti ohrozenia obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl, ak došlo alebo hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živelnnej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie.

Vyhlasuje ho vláda SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Núdzový stav je rozsiahle charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložených povinností, na povinnosť ozbrojených síl a čas trvania. V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR v § 4 ods. 2 sa vymedzuje poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh núdzového stavu a v ods. 4. písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov núdzového stavu.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia termínu, jeho podstaty v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v čl. 1 alebo v úvode čl. 5, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v čl. 5 na začiatok vložiť nový odsek alebo zaradiť na začiatok text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením núdzového stavu je späť súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách.

V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách v § 4 ods. 4 písm. c) upraviť formuláciu možnosti použitia ozbrojených síl na „riešenie krízových situácií, ktoré si vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu a na riešenie mimoriadnych udalostí.“

1. Termín: núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: emergency supplies of crude oil and oil products

3. Definícia termínu:

Ropa, ropné polotovary a ropné výrobky vytvárané a spravované ako štátne hmotné rezervy určené na riešenie stavu ropnej núdze.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 170/2001 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze.

5. Návrh opatrení:

Žiadne.

1. Termín: objekt osobitnej dôležitosti

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: key assets

3. Definícia termínu:

Strategický objekt kritickej infraštruktúry určený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by ohrozilo bezpečnosť štátu a životne dôležité záujmy Slovenskej republiky a ktorý podlieha vládou SR schválenému spôsobu ochrany a obrany.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MO SR č. 353/2004 Z. z. o kritériách na zaraďovanie objektov obrannej infraštruktúry.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v § 27 Objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty v čl. 1 zmeniť definíciu *objektu osobitnej dôležitosti*.

1. Termín: obrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: defence

3. Definícia termínu:

Súbor činností, opatrení a mechanizmov, síl a prostriedkov na odvrátenie útoku na systém, zabránenie negatívnym vonkajším alebo vnútorným vplyvom ohrozujúcim jeho existenciu, stabilitu a fungovanie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín obrana sa používa v zmysle prijímania konkrétnych opatrení pri napadnutí v rôznych oblastiach. Napríklad v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v čl. 1 ods. 2 sa uvádza, že základnou úlohou verejnej moci v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu je vykonávať všetky opatrenia na obranu štátu.

V zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR sa v § 2 komplexne definuje obrana štátu a v § 3 sa stanovujú opatrenia pri príprave na obranu štátu.

5. Návrh opatrení:

Predkladaný termín používať ako všeobecné charakterizovanie aktívnej ochrany proti vonkajšiemu ohrozeniu v krízovom riadení.

1. Termín: obrana štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national defence

3. Definícia termínu:

Súbor činností, opatrení a mechanizmov, ktorých prostredníctvom štát vytvára predpoklady na zachovanie mieru a bezpečnosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti,

zabezpečuje nedotknuteľnosť hraníc a splnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a ďalších medzinárodných zmlúv.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v Ústave SR v čl. 25 ods. 1 sa uvádza, že obrana SR je povinnosťou a vecou cti občanov;
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu čl. 1 v ods. 2 sa uvádza, že základnou úlohou verejnej moci je okrem iného vykonávať všetky potrebné opatrenia na obranu štátu a zachovanie jeho bezpečnosti;
- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane sa v § 2 komplexne definuje obrana štátu, systém obrany štátu a v § 3 sa určujú opatrenia v príprave na obranu štátu.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť upresnenie definície v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane (obrana štátu nie sú len opatrenia, ale aj o mechanizmy a samotná činnosť, do ktorej vstupujú jednotlivé prvky systému obrany štátu).

1. Termín: obranné plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: defence planning

3. Definícia termínu:

Súbor činností, ktorých prostredníctvom príslušné štátne orgány vytvárajú krátkodobé, strednodobé a dlhodobé plány zabezpečenia úloh obrany štátu a určujú povinnosti subjektom vyčleneným na plnenie týchto úloh.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Žiadne.

1. Termín: odberné oprávnenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia termínu:

Nákupné preukazy alebo prídellové lístky vydávané obcou jej občanom na nákup životne dôležitých výrobkov alebo životne dôležitých tovarov počas krízových stavov, ak boli vládou Slovenskej republiky alebo krajským úradom na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu základného termínu *odberné oprávnenie* v § 3 zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Termín: ohrozenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: hazard, threat

3. Definícia termínu:

Stav systému, ktorý vzniká a trvá v dôsledku existencie a uvedomenia si potenciálneho

narušenia jeho rovnovážneho stavu. Je to aktivizované riziko, ktoré pôsobí proti záujmom subjektu, a konkrétnej situácie, ktoré bezprostredne znemožňujú naplnenie jeho záujmov.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2a písm. c) – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci;
- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 4 – nebezpečenstvo vzniku mimoriadnej udalosti;
- termín *ohrozenie* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie nie je jednoznačné. Často sa prelína používanie termínu *ohrozenie* s termínom *riziko* a navyše sa začal používať aj termín *výzva*.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov nahradiť pôvodnú definíciu podľa návrhu,
Zjednotiť používanie termínov *riziko*, *ohrozenie* a *výzva*.

1. Termín: ochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: protection

3. Definícia termínu:

Súhrn systémových opatrení, činností a prostriedkov na prevenciu a odstránenie následkov súčasných a potenciálnych vnútorných i vonkajších ohrození občanov i materiálnych a duchovných hodnôt.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

V platných právnych normách nie je tento termín samostatne uvedený. Použitý je v spojení s predmetom ochrany, napr. „civilná ochrana“, „ochrana obyvateľstva“, „sebaochrana“.

5. Návrh opatrení:

Definíciu zaradiť do základných právnych noriem na úseku krízového riadenia.

Termín využívať na všeobecné vyjadrenie procesov a činností zameraných na predchádzanie škodám a stratám na úseku krízového riadenia.

„Ochrana“ chápať ako širší termín vo vzťahu k termínu „obrana“.

1. Termín: ochranné stavby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: protection structures, protection buildings

3. Definícia termínu:

Stále alebo dočasne budované stavby slúžiace na ukrytie a ochranu osôb, zvierat, prípadne materiálnych hodnôt pred následkami krízových situácií.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane v § 4 bez definovania;
- vo vyhláske MV SR č. 297/1994 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 6, bez definovania.

5. Návrh opatrení:

Definíciu termínu zaradiť podľa návrhu do zákona č. 42/1994 Z. z.

Zvážiť zaradenie definície do vyhlášky MV SR č. 297 /1994 Z. z.

1. **Termín: ozbrojené sily**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: armed forces**
3. **Definícia termínu:**

Špecifický komplex vecných a ľudských činiteľov, ktorý s použitím vojenských prostriedkov pomocou foriem a nástrojov ozbrojeného boja zabezpečuje bezpečnosť štátu a plnenie medzinárodných záväzkov štátu vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu.

Ozbrojené sily sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany.

Ozbrojené sily tvoria:

- a) profesionálni vojaci, vojaci prípravnej služby, vojaci povinnej služby a vojaci v zálohe povolani na výkon zdokonaľovacej služby,
- b) v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu:
  1. vojaci uvedení v písmene a),
  2. vojaci v zálohe, vojaci povinnej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený a odvedenci.

Základnými zložkami ozbrojených síl sú:

- a) pozemné sily,
- b) vzdušné sily,
- c) sily výcviku a podpory.

Organizačnú štruktúru ozbrojených síl tvoria: zväzy, zväzky, útvary, úrady a zariadenia.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

Ozbrojené sily sú charakterizované v celom rade zákonov a iných právnych noriem a dokumentov predovšetkým z hľadiska ich funkcií, pričom obsah termínu, jeho prvky a ich vzťahy často nie sú jednoznačne vymedzené.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. sa v čl. 1. Základné ustanovenia ods. 5 uvádza, že ozbrojené sily spolu s ozbrojenými zbrojmí, hasičským a záchranným zborom a záchrannými službami sú povinné plniť úlohy pri zachovaní mieru a bezpečnosti štátu (podstata a definícia ozbrojených síl nie je vymedzená v kontexte s predchádzajúcimi termínmi).

Tamtiež v ods. 6 sa uvádza, kto tvorí ozbrojené sily (v texte sa spája do jednej klasifikácie delenie podľa personálneho zloženia v bode a) a b) a delenie podľa organizačnej štruktúry v bode c)).

V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR je problematika riešená komplexne, aj tu sú však síce vymedzené okrem iného úlohy ozbrojených síl, ale nie ich podstata či definícia, pozri § 2.

V doktríne ozbrojených síl SR sú ozbrojené sily vymedzené z hľadiska ich funkcie a úloh, ale nie sú definované z hľadiska podstaty.

5. **Návrh opatrení:**

Jednoznačne vymedziť a upraviť vo všetkých uvádzaných zákonoch definíciu podstaty ozbrojených síl a následne ich zloženie a štruktúru (možné riešenie pozri definícia).

V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách v § 4 ods. 4 písm. c) jednoznačne vymedziť a oddeliť riešenie krízových situácií, ktoré si vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu, od odstraňovania následkov výnimočného alebo núdzového stavu, ktoré vznikli druhotne, v súvislosti s ich vyhlásením.

1. **Termín: ozbrojené zbory**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: armed corps**
3. **Definícia termínu:**

Inštitúcie verejnej správy, špecifické komplexy vecných a ľudských činiteľov, ktoré s použitím prevencie, represie a v špecifických prípadoch ozbrojeného násillia diferencovane, v rozsahu vymedzenom zákonom plnia úlohy vo veciach vnútornej bezpečnosti, boja proti zločinnosti a úlohy, ktoré pre ne vyplývajú z medzinárodných záväzkov SR.

Ozbrojené zbory tvoria:

- a) ozbrojené bezpečnostné zbory:
  - Policajný zbor SR,
  - Železničná polícia SR,
  - Zbor väzenskej a justičnej stráže
- b) ozbrojené zbory:
  - Zbor colnej správy.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu sa uvádza, že ozbrojené zbory sú spolu s inými povinné plniť úlohy pri zachovaní mieru a bezpečnosti štátu;
- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR v § 3 je uvedené, že prípravou na obranu štátu je aj príprava ozbrojených zborov;
- v zákone č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore SR sa v § 1 tento charakterizuje ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy vyplývajúce z medzinárodných záväzkov SR;
- v zákone č. 513/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov sa v § 1 železničná polícia charakterizuje ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý zabezpečuje obranu železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku v obvode železničných dráh a ďalšie úlohy;
- v zákone č. 4/2000 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže sa v § 1 ods. 1 tento charakterizuje ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženia objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch;
- v zákone č. 240/2001 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve sa v § 2 ods. 3 konštatuje, že colníci tvoria ozbrojený zbor (ďalej len "zbor colnej správy") a plnia úlohy podľa tohto zákona;
- v zákone č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, SIS, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície sa v § 1 ods. 3 konštatuje, že ak to nie je ustanovené inak, tento zákon sa vzťahuje na právne vzťahy príslušníkov informačnej služby a príslušníkov bezpečnostného úradu pri výkone štátnej služby s tým, že tam, kde sa uvádza „policajt“, rozumie sa tým aj príslušník informačnej služby a príslušník bezpečnostného úradu;
- v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii sa upravujú podmienky na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek počas krízovej situácie.

5. **Návrh opatrení:**

Jednoznačne vymedziť v uvádzaných zákonoch podstatu ozbrojených zborov v intenciách uvedenej definície.

Zvážiť zaradenie príslušníkov SIS a NBÚ medzi ozbrojené zbory a jednoznačne to definovať v príslušných zákonoch. V súčasných zákonoch č. 46/1993 Z. z. o SIS a č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov to tak nie je, upravuje sa iba nosenie zbraní a ich použitie príslušníkmi SIS a NBÚ. NBÚ dokonca ani nie je v uvedenom zákone definovaný ako štátny orgán so špecifickými úlohami v súlade so zákonom.

1. Termín: pohotovostné zásoby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: emergency supplies

3. Definícia termínu:

Osobitná kategória štátnych hmotných rezerv určená na okamžitú a bezodplatnú pomoc pri záchrane životov a majetku obyvateľstva a pre záchranné zbory, na ochranu zdravia obyvateľstva postihnutého krízovou situáciou alebo na zabezpečenie základných životných potrieb takto postihnutého obyvateľstva.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov nahradiť definovanie termínu vyššie uvedeným znením.

1. Termín: potravinová bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national food security, food security

3. Definícia termínu:

Stav, v ktorom je zabezpečená výroba, obchod, preprava a skladovanie potravín v druhoch a množstvách, ktoré zabezpečujú plynulé zásobovanie obyvateľstva.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Nevyskytuje sa v právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa základný termín *potravinová bezpečnosť*.

1. Termín: pracovná povinnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: civilian duty

3. Definícia termínu:

Zákonná povinnosť fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, vykonávať určené práce (napr. zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste alebo prácu iného druhu) alebo prijať ponúknuté pracovné miesto v rozsahu potrebnom na riešenie krízovej situácie.

Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky,
- ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu,
- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,

- zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme (uvedené ako *osobná pomoc*),
- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (uvedené ako *osobné úkony*).

Návrh opatrení:

Zjednotiť používanie v rôznych právnych normách.

1. Termín: riziko

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: risk

3. Definícia termínu:

Potenciálna možnosť narušenia bezpečnosti systému, objektu alebo procesu. Je to pravdepodobnosť vzniku krízového javu a jeho dôsledku.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2a písm. d) – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,
- termín *riziko* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie nie je jednoznačné.

5. Návrh opatrení:

Používať vo všeobecnej praxi krízového riadenia.

Termín: ropná bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national oil security, oil security

3. Definícia termínu:

Stav, v ktorom sú zabezpečené ťažba, výroba, obchod, preprava, skladovanie ropy, ropných polotovarov a výrobkov v stanovených druhoch, množstvách a objemoch za určené obdobie a v ktorom je zabezpečené plynulé zásobovanie týmito produktmi.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Definícia termínu sa nevyskytuje sa v žiadnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do zákona č. 170/2001 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze základný termín *ropná bezpečnosť* (nerieši priamo problematiku ropnej bezpečnosti).

1. Termín: sebaochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: self-protection, self-defence

3. Definícia termínu:

Činnosť zameraná na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia pred účinkami krízových situácií s využitím vlastných síl a prostriedkov.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 15.

5. Návrh opatrení:

Upraviť definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa predloženého návrhu.

1. Termín: spravodajská služba

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: intelligence service

3. Definícia termínu:

Je špeciálny orgán vykonávajúci výzvednú a kontrašpionážnu činnosť.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Termín *spravodajská služba* nie je definovaný právnych normách. V zákone č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov sa tento termín vyskytuje v § 2 ods. 1 písm. c) – *aktivita cudzích spravodajských služieb*. Obdobné je to aj v zákone č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v § 2 ods. 1 písm. b).

5. Návrh opatrení:

V platných právnych normách doplniť navrhovanú definíciu.

1. Termín: subjekt hospodárskej mobilizácie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: entity of economic mobilisation

3. Definícia termínu:

Ústredný orgán štátnej správy určený vládou Slovenskej republiky, krajský a obvodný úrad, obec, Národná banka Slovenska, Slovenská televízia a Slovenský rozhlas, podnikateľ, rozpočtová organizácia, príspevková organizácia, verejná vysoká škola alebo nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby určené ako subjekt hospodárskej mobilizácie rozhodnutím ústredného orgánu alebo písomným príkazom vedúceho ústredného orgánu, ak vznikla krízová situácia.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MH SR č. 98/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- vyhláška MH SR č. 119/2003 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii,
- vyhláška NBÚ č. 432/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam utajovaných skutočností.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 414/2002 Z. z. v § 3 doplniť základný termín subjekt hospodárskej mobilizácie.

1. Termín: systém obrany štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: national defence system

3. Definícia termínu:

Súhrn prvkov, opatrení štátu a vzťahov medzi nimi, ktorých prostredníctvom ministerstvá, ostatné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce, vyššie územné celky, právnické a fyzické osoby vytvárajú predpoklady na zabezpečenie obrany štátu a zdroje, prostriedky a podmienky pre ozbrojené sily SR a ich spojencov pri plnení záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších zmlúv, ktorými je SR viazaná. Je súčasťou bezpečnostného systému štátu.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- základné vymedzenie systému obrany štátu je v zákone č. 319/2002 Z. z. v § 2;
- v smernici pre obrannú politiku SR v časti 3.4.2. sa charakterizujú základné súvislosti zmien v procese reformy systému obrany SR v nadväznosti na zmeny charakteru obrany SR v súvislosti s našim členstvom v NATO a EÚ.

5. Návrh opatrení:

Do definície v zákone č. 319/2002 Z. z. doplniť, že je to nielen súhrn prvkov a opatrení, ale aj vzťahov medzi nimi (ak to má byť systém) a, že ide nielen o zabezpečenie obrany štátu, ale aj činnosti OS a ich spojencov pri plnení medzinárodných záväzkov.

1. Termín: štátne hmotné rezervy

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state material reserves

3. Definícia termínu:

Majetkové hodnoty vytvárané, dopĺňané, spravované, uložené a ochraňované na území SR. Podľa určenia sa štátne hmotné rezervy delia na hmotné rezervy a mobilizačné rezervy.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

V zákone č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť termín *mimoriadna situácia* termínom *krízová situácia*.

1. Termín: tieseň

Ekvivalent v anglickom jazyku: emergency

3. Definícia termínu:

Prejav vonkajších a vnútorných podmienok objektívneho charakteru, ktoré prežíva jednotlivец a ktoré bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie ľudí, majetok alebo životné prostredie v dôsledku negatívneho pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí. Prejavuje sa ako stav, ktorý si vyžaduje poskytovanie cudzej pomoci a zabezpečenie základných životných potrieb inými osobami alebo štátom.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, § 2 čl. 2 ods. 2 písm. a) (nie je zvýraznený subjektovo-objektový základ termínu).

5. Návrh opatrení:

Doplniť vymedzenie tohto termínu z uvedených dôvodov do zákona č. 42/1994 Z. z. a zákona č. 129/2002 Z. z. Rozlíšiť termíny „tieseň“ a „núdza“.

1. Termín: uchovanie výrobných schopností

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: preservation of production capability

3. Definícia termínu:

Systém opatrení na udržiavanie v prevádzkyschopnom stave v mieri nevyužívaných výrobných a iných nevyhnutných zariadení a kapacít, ktoré sú potrebné na zabezpečenie výroby a náhradu spotreby a strát materiálu ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v krízových situáciách.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Upraviť § 3 v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov a základný termín uchovanie výrobných schopností.

1. Termín: ukrytie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: shelter

3. Definícia termínu:

Komplex opatrení určených na ochranu osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami krízových situácií.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 11;
- vo vyhláške MV SR č. 297/1994 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO § 4 ako „ukrytie obyvateľstva“. Nie je však definované;
- vyhláška MV SR č. 202/2002 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MV SR č. 297/1994 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO § 6 ods. 1, stanovuje nový spôsob členenia ochranných stavieb CO (odolné úkryty, plynotesné úkryty, jednoduché úkryty budované svojpomocne a chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane).

5. Návrh opatrení:

Zvážiť spresnenie definície v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Definovať termín vo vyhláške MV SR č. 297/1994 Z. z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO.

1. Termín: varovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: warning

3. Definícia termínu:

Proces upozorňovania obyvateľov na nebezpečenstvo ich ohrozenia negatívnymi účinkami krízových situácií, ktorý sa uskutočňuje prostredníctvom hlásnej siete tvorenej miestnymi informačnými prostriedkami obcí, sieťou poplachových sirén, technickými zariadeniami automatického vyrozumievania a elektronickými masmédiami.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v § 3a je uvedená zmienka o varovaní obyvateľstva bez definovania termínu.

5. Návrh opatrení:

Doplniť definíciu termínu do zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa návrhu.

1. **Termín: vecné plnenie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:**
3. **Definícia termínu:**

Zákonná povinnosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby uložená obvodným alebo krajským úradom, poskytnúť vecný prostriedok nevyhnutný na riešenie krízovej situácie.
4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov (právo KÚ);
  - zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme;
  - zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Termín vecné plnenie sa používa vo viacerých právnych normách (vrátane vecného plnenia v stavebnom zákone a pod.), ale jeho základná definícia nie je nikde uvedená. Doplniť v zákone č. 319/2002 Z. z. termín *vecné plnenie*.

1. **Termín: vecný prostriedok**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: designated assets**
3. **Definícia termínu:**

Nehnutelný alebo hnutelný majetok vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie vo vlastníctve právnickej osoby alebo fyzickej osoby nevyhnutný pre život ľudí a na riešenia krízovej situácie.
- Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky;
  - zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu;
  - zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov;
  - zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- Návrh opatrení:**

V zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v § 21 Povinnosť poskytnúť vecné prostriedky, čl. 1 upraviť definíciu termínu *vecný prostriedok*.

1. **Termín: verejný poriadok**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: public order**
3. **Definícia termínu:**

Taká úroveň spoločenských vzťahov vznikajúcich a prejavujúcich sa pri správaní ľudí prevažne na verejnosti a regulovaných sociálnymi normami, ktoré sú podľa charakteru miesta, času a verejnej mienky nevyhnutnou podmienkou na fungovanie verejnej správy, činnosť právnických a podnikajúcich fyzických osôb, pre život občanov v súlade so zásadami stanovenými právnym poriadkom, ale aj s názormi spoločnosti na správanie ľudí.
4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

Termín verejný poriadok sa uvádza v zákone č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v Občianskom zákonníku a v zákone č. 117/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Používať v praxi krízového riadenia.

1. **Termín: vnútorná bezpečnosť štátu**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: internal security of the state**
3. **Definícia termínu:**

Stav, v ktorom sú na minimálnu mieru eliminované ohrozenia štátu a jeho záujmov zvnútra a štát má vytvorené dostatočné právne prostredie, inštitúcie, zdroje, sily, prostriedky a mechanizmy na riešenie možných krízových situácií. Je to tiež spoločnosťou akceptovaná úroveň demokracie, ekonomickej prosperity, ochrany občanov a uplatňovania právnych noriem, ktorých zabezpečovanie je jednou zo základných funkcií štátu.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

Vnútorná bezpečnosť nie je definovaná v žiadnej právnej norme, len v koncepcii Vnútornej bezpečnosti, schválenej vládou SR.

5. **Návrh opatrení:**

Doplniť do právnych noriem na úseku krízového riadenia a konkrétne i ozbrojených bezpečnostných zborov (ústavný zákon č. 227/2002 Z. z., zákon č. 171/1993 Z. z.).

1. **Názov termínu: vojna**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: war**
3. **Definícia termínu:**

Stav spoločnosti, ktorý je charakteristický bezprostrednou hrozbou použitia alebo použitím ozbrojenej sily ako násilného prostriedku dosahovania politických cieľov rozhodujúcich politických subjektov.

Vypovedanie vojny je aktom medzinárodného práva. Vypovedáva ho prezident na základe rozhodnutia NR SR a vzťahuje sa na celé územie SR. Podmienkou je, že SR je napadnutá cudzou mocou, ktorá jej vypovedala vojnu alebo ktorá bez vypovedania vojny narušila jej bezpečnosť, alebo za podmienky, že vypovedaním vojny plní záväzky vyplývajúce z členstva v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti alebo z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu.

S vyhlásením vojny je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôsobovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať alebo upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

Tento termín sa vyskytuje v základných právnych normách pomerne často, ale chýba jeho všeobecná definícia:

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu sa v Základných ustanoveniach píše o možnosti vypovedať vojnu a o úlohe verejnej moci v čase vojny, ale sám termín sa bližšie nedefinuje. V čl. 2 je *vojna* dokonca v názve, ale bez definície termínu sa stanovujú podmienky jej vypovedania a opatrenia v oblasti obmedzenia základných práv a slobôd a ukladania povinností, upresňujú sa povinnosti vo vzťahu k ozbrojeným silám. Čas *vojny* je obmedzený v ods. 5 dňom uzavretia mieru;
- v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane SR sa v § 2 ods. 4 sa uvádza, že na zabezpečenie riadenia v čase vojny a vojnového stavu vytvárajú miesta riadenia;

- v Bezpečnostnej stratégii SR v časti III. Bezpečnostné výzvy, riziká a ohrozenia SR sa píše o znížení pravdepodobnosti globálnej vojny, pričom sa nevyklučuje možnosť vzniku rozsiahleho ozbrojeného konfliktu;
- v Doktríne ozbrojených síl SR sa v časti 2. Vojnový konflikt, úrovne vojny vymedzuje päť charakteristík vojny (väčšina tvorí podstatu vojny: spätosť s politikou, forma organizovaného násillia, spoločenský charakter vojny, ale niektoré, ako neistota vo vojne, úloha vedenia vojny, patria skôr medzi znaky vojny. Samotné určenie a usporiadanie znakov vojny v doktríne je značne nevyvážené a ich klasifikácia nevyvážená a neusporiadaná).

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia termínu, jeho podstaty (pozri prvý odstavec navrhovanej definície) v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 1. Základné ustanovenia alebo v úvode čl. 2, prípadne i v iných nadväzujúcich právnych normách.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 2 za ods. 2 vložiť nový odstavec, alebo zaradiť na začiatok ods. 3 text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením vojny je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl s odkazom na iné právne normy (pozri definícia).

1. Termín: vojnový stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state of war

3. Definícia termínu:

Súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl v situácii, keď bezprostredne hrozí vypovedanie vojny alebo bezprostredne hrozí napadnutie cudzou mocou bez vypovedania vojny.

Vyhlasuje ho prezident na základe návrhu vlády a vzťahuje sa na celé územie SR.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Vojnový stav je podrobne charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložené povinnosti, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia termínu, jeho podstaty v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 1 alebo v úvode čl. 3, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 3 za ods. 2 vložiť nový odsek, alebo zaradiť na začiatok ods. 3 text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením vojnového stavu je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl, s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách (pozri definícia).

1. Termín: vonkajšia bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: external security of the state

3. Definícia termínu:

Stav, v ktorom sú na minimálnu mieru eliminované vojenské, ekonomické a ďalšie špecifické ohrozenia štátu a jeho záujmov zvonku a štát má vytvorené dostatočné mechanizmy na ich eliminovanie. Je to tiež súhrn medzinárodnopolitických, ekonomických a vojenských vzťahov štátu s okolitými štátmi a koalíciami, ktorých prostredníctvom presadzuje svoje štátne záujmy.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Vonkajšia bezpečnosť štátu nie je definovaná v žiadnej platnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do príslušných právnych noriem na úseku krízového riadenia (ústavný zákon č. 227/2002 Z. z., zákon č. 319/2002 Z. z.).

1. Termín: výnimočný stav

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: state of extreme emergency

3. Definícia termínu:

Súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území, ak dôjde k hromadnému násilnému protiprávnemu konaniu, ktoré svojím rozsahom alebo následkami podstatne ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť štátu, ak ho nemožno odvrátiť činnosťou orgánov verejnej moci a ak je znemožnené účinné použitie zákonných prostriedkov.

Vyhlasuje ho prezident na návrh vlády SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Výnimočný stav je podrobne charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a na uložené povinnosti, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR sa vymedzuje v § 4 ods. 2 poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh v čase výnimočného stavu a v ods. 4 písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov výnimočného stavu.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia termínu, jeho podstaty, v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z., v čl. 1 alebo v úvode čl. 4, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. v čl. 4 na začiatok vložiť nový odsek, alebo zaradiť na začiatok text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením výnimočného stavu je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií upresniť úlohy ozbrojených síl, s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách.

V tom istom odseku zvážiť vymenovanie jednotlivých protiprávných konaní

podmieňujúcich vyhlásenie výnimočného stavu s rizikom opomenutia niektorých a jeho nahradenie spojením „ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť štátu“ (pozri definícia). Zároveň vypustiť spojenie „verejný poriadok“, ten je obsiahnutý v termíne „bezpečnosť štátu“.

V zákone č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách v § 4 ods. 4 písm. c) upraviť formuláciu možnosti použitia ozbrojených síl na „riešenie krízových situácií, ktoré si vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu, a na riešenie mimoriadnych udalostí.“

1. Termín: vypovedanie vojny

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: declare war, declaring of war

3. Definícia termínu:

Akt medzinárodného práva, ktorým sa protivníkovi oficiálne oznámi začatie vojenských operácií voči nemu. Odo dňa vypovedania vojny nastáva medzi bojujúcimi stranami vojnový stav, v ktorom sa uplatňujú pravidlá a normy vojnového práva a ktorý má za následok podstatné zmeny v právnej úprave medzinárodných vzťahov medzi bojujúcimi stranami.

Začatie vojny bez jej predchádzajúceho vypovedania je vážnym porušením medzinárodného vojnového práva. Vypovedanie vojny je legálne vtedy, keď je vojna uplatnením práva na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu v ozbrojenom konflikte, a v prípade donucovacej akcie nariadenej Radou bezpečnosti OSN.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Tento termín sa používa predovšetkým v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, kde sa definuje, za akých podmienok prezident SR na základe rozhodnutia NR SR vypovie vojnu.

Problematickým je čl. 2 ods. 2, kde sa konštatuje, že „vypovedanie vojny sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky“. Logicky správnejšie by bolo v tomto prípade použiť spojenie „vyhlásenie vojny“, pretože ide o spôsob vzniku vojny ako stavu na území štátu a nie vo vzťahu k inému štátu.

Problematika je z hľadiska medzinárodného vojnového práva kodifikovaná v haagskom Dohovore o začiatku nepriateľstva z r. 1907.

Legálnosť vypovedania vojny je vymedzená v čl. 42 a 51 Charty OSN.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia termínu v ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v čl. 1, prípadne v úvode čl. 2 (pozri prvá časť definície).

V čl. 2 ods. 2 upraviť formuláciu na „vyhlásenie vojny“.

Odporučiť používať vo všetkých právnych predpisoch uvedený termín v zmysle definície.

1. Termín: vyrozumenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: notification, public information

3. Definícia termínu:

Proces informovania prvkov riadenia i príslušných výkonných zložiek Bezpečnostného systému SR o vzniku krízovej situácie a ich aktivovania pri plnení úloh prostredníctvom telekomunikačných a rádiokomunikačných prostriedkov.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Samostatne sa nevyskytuje v žiadnom základnom právnom dokumente na úseku krízového riadenia.

5. Návrh opatrení:

Zaradiť do zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v nadväznosti na termín *varovanie*.

1. Termín: výzva

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: challenge

3. Definícia termínu:

Časovo a vecne identifikovateľný podnet, na ktorého riešenie je nevyhnutné prijať konkrétne opatrenia. Označuje také skutočnosti, ktoré aktuálne aktivizujú spoločenské subjekty na činnosť, na prijímanie opatrení zameraných na využitie príležitostí a eliminovanie ohrození. V bezpečnostnej politike štátu „výzva“ spravidla prezentuje existenciu aktuálnych príležitostí alebo bezpečnostných rizík a ohrození, ktoré majú nadnárodný až globálny charakter, dynamický vývoj a ktoré vyžadujú sformulovanie nových cieľov a úloh štátu a prijímanie zodpovedajúcich opatrení.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Tento termín sa vyskytuje len v niektorých bezpečnostných strategických dokumentoch.

5. Návrh opatrení:

Využívať v medzinárodných dokumentoch a všeobecne v praxi krízového riadenia.

1. Termín: záložné miesto riadenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: reserve point of management, reserve headquarters of management

3. Definícia termínu:

Náhradné pracovisko krízového riadenia vybavené nevyhnutnými technickými prostriedkami, vybudované pre predurčené orgány štátnej správy na riešenie krízových situácií. Preberá úlohy krízového riadenia v prípade vyradenia alebo podstatného obmedzenia činnosti hlavného miesta riadenia.

4. Výskyt termínu v hlavných právnych normách:

- definíciu používať iba pri všeobecnom vymedzovaní pracoviska tohto typu.

5. Návrh opatrení:

Využívať v praxi krízového riadenia.

1. Termín: zariadenia CO

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: civil protection facilities

3. Definícia termínu:

Ochranné a ďalšie stavby alebo ich časti a technologické zariadenia, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Zahŕňajú riadiace pracoviská CO, ochranné stavby všetkých kategórií a typov a chránené pracoviská CO, objekty skladovania materiálu CO, prostriedky varovania a vyznamenania, komunikačné prostriedky a ďalšie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Spresniť vymedzenie termínu v zákone č. 42/1994 Z. z.
Doplniť definíciu do vyhlášky MV SR č. 297/1994 Z. z.

1. Termín: zásah

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: action, intervention, response

3. Definícia termínu:

Komplex nevyhnutných opatrení a činností uskutočňovaných výkonnými zložkami záchranného systému pri poskytovaní pomoci osobám v tiesni postihnutým negatívnymi dôsledkami krízovej situácie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme § 2 ods. 2 písm. b);
- zákone č. 314/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov sú podrobne uvedené všetky sily a prostriedky zúčastnené na zásahu (hlavne HaZZ SR) a všetky príčiny zásahu.

5. Návrh opatrení:

Uvedenú definíciu používať pri všeobecnom vymedzovaní termínu zásah. V praxi hasičského a záchranného zboru je možné ponechať širšie vymedzenie termínu.

Zpracovať drobné úpravy pri vymedzení termínu v zákone č. 129/2002 Z. z. o IZS.

Zvážiť definovanie termínu aj v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Termín: zraniteľnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: vulnerability

3. Definícia termínu:

Komplexná vlastnosť odrážajúca slabé miesta systému, jeho zníženú odolnosť proti možnému narušeniu jeho funkcie, poškodeniu alebo zničeniu.

Vyjadruje mieru poškodenia systému v prípade vzniku nebezpečného javu.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

Tento termín sa nevyskytuje v platných právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Používať vo všeobecnej praxi krízového riadenia.

1. Termín: živelná pohroma

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: natural disaster

3. Definícia termínu:

Mimoriadna udalosť vyvolaná ničivými prírodnými silami, v ktorej dôsledku sa uvoľňujú kumulované energie a hmoty, prípadne pôsobením nebezpečných látok, alebo iných ničivých faktorov majúcich negatívny vplyv na človeka, zvieratá, materiálne hodnoty a životné prostredie.

4. Výskyt termínu v platných právnych normách:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 2 písm. a).

5. Návrh opatrení:

Upraviť podľa návrhu definíciu v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. **Termín: životne dôležité výrobky a tovary**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: vital products, vital goods**
3. **Definícia termínu:**

Výrobky alebo tovary stanovené rozhodnutím vlády Slovenskej republiky alebo krajského úradu, určené v minimálnych množstvách na prežitie stanovených kategórií osôb počas krízovej situácie a predávané občanom na odberné oprávnenia, ak boli na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia (napr. pitná voda, múka, tuky, mlieko, mäso, vajcia, cukor, zemiaky, ryža, soľ a ďalšie).

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**
  - zákon č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť úpravu v zákone č. 414/2002 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov v § 3 upraviť základný termín životne dôležité výrobky a tovary.

1. **Termín: životne dôležité zdroje**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:**
3. **Definícia termínu:**

Ľudské, prírodné, materiálne, technické, technologické a iné zdroje, výrobky a produkty nevyhnutné na zabezpečenie života obyvateľov, fungovanie ekonomiky a orgánov verejnej správy štátu.

4. **Výskyt termínu v platných právnych normách:**

Nevyskytuje sa v platných právnych normách.
5. **Návrh opatrení:**

Používať v praxi krízového riadenia.